

Οι κάτοικοι και τα κράτη της Ευρώπης

Στο κεράσιο αυτό θα μάθετε:
⇒ για τα κ

- ➡ για τα κράτη και
 - ➡ για τους κατοίκους της Ευρώπης

Εικόνα 29.1: Πολιτικός χάρτης της Ευρώπης κατά το έτος 2006-2007

**Δείξε στον πολιτικό χάρτη τα κράτη της Ευρώπης και την πρωτεύουσα κάθε κράτους.
Ποια από αυτά είναι κράτη της Μεσογείου;**

Κεφάλαιο 29ο

Κράτος της Ευρώπης	Πρωτεύουσα	Έκταση (τετρ. χμ)	Πληθυσμός
Άγιος Μαρίνος	Άγιος Μαρίνος	61,2	28.503
Αζερμπαϊτζάν	Μπακού	86.600	7.868.385
Αλβανία	Τίρανα	28.748	3.544.808
Ανδόρρα	Ανδόρρα-λα-Βέλια	468	69.865
Αρμενία	Ερεβάν	29.800	2.991.360
Αυστρία	Βιέννη	83.858	8.174.762
Βατικανό	Βατικανό	0,44	911
Βέλγιο	Βρυξέλλες	30.510	10.348.276
Βοσνία - Ερζεγοβίνη	Σεράγεβο	51.129	4.007.608
Βουλγαρία	Σόφια	110.910	7.517.973
Γαλλία	Παρίσι	547.030	60.424.213
Γερμανία	Βερολίνο	357.021	82.424.609
Γεωργία	Τιφλίδα	69.700	4.693.892
Δανία	Κοπεγχάγη	43.094	5.413.392
Ελβετία	Βέρνη	41.290	7.450.867
Ελλάδα	Αθήνα	131.940	10.964.020
Εσθονία	Ταλλίν	45.226	341.664
Ηνωμένο Βασίλειο	Λονδίνο	244.820	60.270.708
Ιρλανδία	Δουβλίνο	70.280	3.969.558
Ισλανδία	Ρεϋκιαβίκ	103.000	293.966
Ισπανία	Μαδρίτη	504.782	40.280.780
Ιταλία	Ρώμη	301.230	58.057.477
Κροατία	Ζάγκρεμπ	6.542	4.496.869
Κύπρος	Λευκωσία	9.251	754.893
Λεττονία	Ρίγα	64.589	2.306.306
Λευκορωσία	Μινσκ	207.600	10.310.520
Λιθουανία	Βίλνα	65.200	3.607.899
Λιχτενστάιν	Βαντούζ	160	33.436
Λουξεμβούργο	Λουξεμβούργο	2.586	462.690
Μάλτα	Βαλέττα	316	396.851
Μαυροβούνιο	Ποντγκόριτσα	13.812	620.000
Μολδαβία	Κισινιόφ	33.843	4.446.455
Μονακό	Μονακό	1,95	32.270
Νορβηγία	Οσλο	324.220	4.574.560
Ολλανδία	Άμστερνταμ	41.526	16.318.199
Ουγγαρία	Βουδαπέστη	93.030	10.032.375
Ουκρανία	Κίεβο	603.700	47.732.079
Πολωνία	Βαρσοβία	312.685	38.626.349
Πορτογαλία	Λισσαβόνα	92.391	10.524.145
Π.Γ.Δ.Μ.*	Σκόπια	25.713	2.071.210
Ρουμανία	Βουκουρέστι	237.500	22.355.551
Ρωσία (Ευρωπαϊκή)	Μόσχα	17.075.200	143.782.383
Σερβία	Βελιγράδι	88.361	7.500.000
Σλοβακία	Μπρατισλάβα	48.845	5.423.567
Σλοβενία	Λιουμπλιάνα	20.273	2.011.473
Σουηδία	Στοκχόλμη	449.964	8.986.400
Τσεχία	Πράγα	78.866	10.246.178
Φινλανδία	Ελσίνκι	337.030	5.214.512

* Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας

Πηγή: infoplease.com

Η Γηραιά Ήπειρος, όπως αποκαλείται η Ευρώπη, κατοικήθηκε πριν από χιλιάδες χρόνια. Με τις αρχαιολογικές ανασκαφές έχουν εντοπιστεί πολλά ανθρωπολογικά ευρήματα σε διάφορες περιοχές της, όπως στα Πετράλωνα Χαλκιδικής στην Ελλάδα, στο Νεάντερταλ της Γερμανίας, στο Κρομανιόν της Γαλλίας και αλλού. Οι άνθρωποι αυτοί είναι οι πρόγονοι των σημερινών κατοίκων των κρατών της Ευρώπης.

Με βάση το ανάγλυφο, το κλίμα και τον φυσικό πλούτο που επηρεάζουν τις ανθρώπινες δραστηριότητες και την οικονομική ανάπτυξη μιας χώρας, εξετάζουμε την Ευρώπη σε τέσσερις περιοχές: α) στη Σκανδιναβία, β) στη Βορειο-κεντρική Ευρώπη, γ) στην Ανατολική Ευρώπη και δ) στη Νότια Ευρώπη.

Παραπρώντας τους χάρτες 29.1 και 29.2 προσπαθήστε να βρείτε τα κράτη που ανήκουν σε καθεμία από τις τέσσερις περιοχές της Ευρώπης.

Εικόνα 29.2: Διαίρεση της Ευρώπης σε τέσσερις περιοχές

Όλα τα κράτη της Ευρώπης δεν είναι το ίδιο ανεπτυγμένα οικονομικά και τεχνολογικά. Η ανάπτυξη εξαρτάται από τη μορφολογία του εδάφους κάθε κράτους, από το πολιτικό καθεστώς που διαμορφώνεται σε αυτό και γενικά από τις ιστορικές συνθήκες που επιδρούν θετικά ή αρνητικά στην πορεία ενός λαού (π.χ. ένας πόλεμος).

Ας συζητήσουμε τις ολέθριες συνέπειες του πολέμου. Ποια είναι τα δεινά που επιφέρει στους λαούς;

Η Ευρώπη παρουσιάζει υψηλό βιοτικό επίπεδο (διατροφή, κατοικία, δημόσια υγεία κ.λπ.) και μεγάλη πνευματική ανάπτυξη (παιδεία, επιστήμες, τέχνες, γράμματα κ.λπ.). Βέβαια, στα λιγότερο ανεπτυγμένα κράτη της Ανατολικής Ευρώπης παρατηρούνται μεγάλες αποστάσεις στον οικονομικό τομέα συγκριτικά με τα ανεπτυγμένα κράτη της Βόρειας και της Κεντρικής Ευρώπης.

Εικόνα 29.3: Το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας, Βιέννη

Κεφάλαιο 29ο

Εικόνα 29.4: Η Αψίδα του Θριάμβου, Παρίσι

Εικόνα 29.5: Μνημείο στον ποταμό Γουαδαλκιβίρ, Σεβίλη

Ομαδική δραστηριότητα (προαιρετική)

Ας χωριστούμε σε τρεις ομάδες. Η μία ομάδα θα φτιάξει έναν χάρτη με τα κράτη της Ευρώπης και τις πρωτεύουσές τους. Η δεύτερη ομάδα θα ζωγραφίσει τις σημαίες τους και θα τις τοποθετήσει πάνω στον χάρτη και τη τρίτη ομάδα θα βρει τα κυριότερα ιστορικά μνημεία κάθε χώρας και θα το σχεδιάσει πάνω στον χάρτη. Θα δημιουργήσουμε μια μικρή Ευρώπη στον τοίχο της τάξης μας.

Αν δέλτεις, διάβασε κι αυτό...

Το τέλος της ευρωπαϊκής κυριαρχίας στον κόσμο

Στα τέλη του 15ου αιώνα υπάρχουν στην Ευρώπη κράτη που ανταγωνίζονται μεταξύ τους στην οικονομική δύναμη και εδαφική κυριαρχία. Ξεσπούν πόλεμοι ή συνάπτονται συμμαχίες από φύση μήπως κάποιο από τα κράτη γίνει ισχυρότερο και διαταραχθεί η ισορροπία των δυνάμεων. Για τέσσερις περίπου αιώνες οι μεγάλοι αυτοκράτορες και βασιλείς προσπαθούν να διατηρήσουν αυτή την κατάσταση και η Ευρώπη στο διάστημα μεταξύ του 1500 και των αρχών του 20ού αιώνα κυριαρχεί σε ολόκληρο σχεδόν τον κόσμο.

Το 1914 εκρήγνυται ο Πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος, που συντελεί στην καταστροφή της Ευρώπης και στην πτώση της από το βάθρο της παγκόσμιας κυριαρχίας. Από το σημείο αυτό η Ευρώπη παύει να ρυθμίζει την ισορροπία των δυνάμεων με τους πολέμους και τις συμμαχίες, αφού η ισορροπία αυτή έγινε πλέον αντικείμενο της παγκόσμιας διπλωματίας και των διεθνών σχέσεων.

Οι συγγραφείς

Πολιτιστικά χαρακτηριστικά των λαών της Ευρώπης

Στο κεφάλαιο αυτό θα μάθετε:

- για τα κυριότερα πολιτιστικά στοιχεία των κατοίκων της Ευρώπης

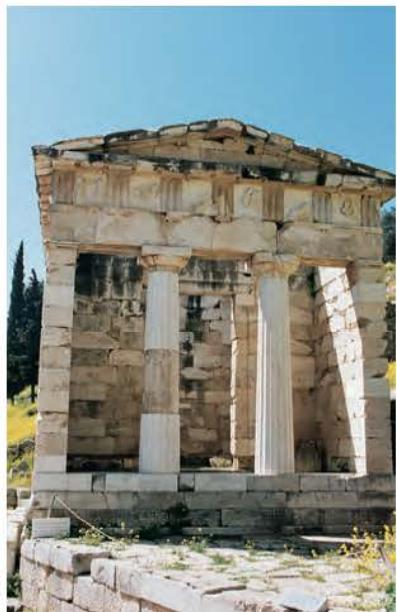

Εικόνα 30.1: Κράτη της Ευρώπης

Ας κάνουμε ένα υποθετικό ταξίδι διασχίζοντας τον Δούναβη από τις πηγές του μέχρι τις εκβολές του. Κατά τη διάρκεια του ταξιδιού ας καταγράψουμε τα πολιτιστικά στοιχεία των λαών που θα συναντήσουμε [γλώσσα, θρησκεία, ιστορικά στοιχεία κ.λπ.].

Έχουμε χαρακτηρίσει την Ευρώπη ως χερσόνησο της Ευρασίας. Ωστόσο την εξετάζουμε ως ήπειρο όχι τόσο από γεωγραφικής πλευράς όσο λόγω της ιστορίας και του πολιτισμού της που παρουσιάζουν σημαντικό ενδιαφέρον. Η Ευρώπη ενσωμάτωσε στον αρχαίο ελληνικό και στον ρωμαϊκό πολιτισμό πολιτιστικά στοιχεία που πήρε από τον πολιτισμό των λαών της Ασίας (Κίνα, Ινδία, Μεσοποταμία) και της Αφρικής (Αίγυπτος) και δημιούργησε τον ευρωπαϊκό πολιτισμό. Ο πολιτισμός αυτός εξελίχθηκε στο πέρασμα των αιώνων και πρόσφερε τα φώτα των επιστημών και των τεχνών στον υπόλοιπο κόσμο.

Κεφάλαιο 30^ο

Εικόνα 30.2:
Δελφοί, ο θησαυρός των Αθηναίων

Εικόνα 30.3:
Οι Διδακούροι
στο Καπιτώλιο, Ρώμη

Εικόνα 30.4:
Μνημείο Μαγγελάνου, Λισσαβόνα

Η εποχή της αρχαίας Ελλάδας, της Ρωμαϊκής και της Βυζαντινής αυτοκρατορίας, καθώς και η εποχή της Αναγέννησης αποτελούν ιστορικές περιόδους, των οποίων η προσφορά στην ανάπτυξη του ευρωπαϊκού πολιτισμού υπήρξε καθοριστική.

Ας συζητήσουμε ποια πολιτιστικά στοιχεία πρόσφερε καθεμία από τις συγκεκριμένες ιστορικές περιόδους στη διαμόρφωση του ευρωπαϊκού πολιτισμού.

Οι ανακαλύψεις αποτελούν σημαντικό κεφάλαιο στην ιστορία της Ευρώπης. Οι μεγάλοι θαλασσοπόροι, εκτός από τους νέους κόσμους που γνώρισαν, χάραξαν νέους δρόμους επικοινωνίας προς όλα τα σημεία του ορίζοντα.

Θυμηθείτε τα ταξίδια των εξερευνητών και αναφέρετε μερικές από τις μεγάλες ανακαλύψεις.

Αποτέλεσμα των μεγάλων ανακαλύψεων και των εφευρέσεων ήταν η έκρηξη της Βιομηχανικής Επανάστασης στην Αγγλία τον 18ο αιώνα. Πρόκειται για τεχνολογική έκρηξη, η οποία οδήγησε σταδιακά στην οικονομική πρόοδο και σε κοινωνικές αλλαγές.

Ας συζητήσουμε τη συμβολή της Βιομηχανικής Επανάστασης στην εξέλιξη του σημερινού πολιτισμού. Ποιες είναι οι κοινωνικές αλλαγές στις οποίες μας οδήγησε;

Κάθε λαός της Ευρώπης μιλά τη δική του γλώσσα και έχει τα δικά του ήθη και έθιμα. Παρ' όλα αυτά οι λαοί της Ευρώπης έχουν κοινή πολιτιστική ταυτότητα, ένα από τα στοιχεία της

Εικόνα 30.5: Εργοστάσιο παραγωγής φύλλων αλουμινίου

οποίας είναι και η θρησκεία. Επικρατέστερη θρησκεία των κρατών της Ευρώπης είναι ο χριστιανισμός, που παρουσιάζεται σε τρία μεγάλα διαφορετικά δόγματα (ορθόδοξοι, καθολικοί και διαμαρτυρόμενοι). Σε μερικές χώρες ζουν αρκετοί μωαμεθανοί.

Βρείτε τρόπους αρμονικής συμβίωσης των λαών που έχουν διαφορετικά θρησκεύματα.

Ομαδική δραστηριότητα (προαιρετική)

Εξετάζουμε την Ευρώπη σε τέσσερις διαφορετικές χρονικές περιόδους: την αρχαία περίοδο τη Βυζαντινή, την Αναγέννηση και τη σύγχρονη εποχή. Εμείς, έχοντας φτιάξει τέσσερις ομάδες, βρίσκουμε τα πολιτιστικά στοιχεία που χαρακτηρίζουν τη χρονική περίοδο την οποία έχει αναλάβει η ομάδα μας.

Αν δέλτεις, διάβασε κι αυτό...

Από τη Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Άνθρωπου

Μία σημαντική περίοδος του Ευρωπαϊκού Πολιτισμού ήταν ο Διαφωτισμός. Η εφεύρεση της τυπογραφίας είχε ως αποτέλεσμα την ανάπτυξη των Γραμμάτων στις ευρωπαϊκές χώρες. Οι μορφωμένοι άνθρωποι εκείνης της εποχής προσπάθησαν να διαφωτίσουν τους λαούς, για να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους. Η διεκδίκηση αυτή οδήγησε στη Γαλλική Επανάσταση του 1789. Οι Γάλλοι επαναστάτες αμέσως μετά την επιτυχία του Αγώνα τους εξέδωσαν την περίφημη Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου:

- Οι άνθρωποι γεννιούνται ελεύθεροι, παραμένουν ελεύθεροι κι έχουν ίσα δικαιώματα.
- Ελευθερία σημαίνει να μπορεί κάθε άνθρωπος να κάνει οτιδήποτε, αρκεί να μη βλάπτει τον συνάνθρωπό του.
- Όλοι οι πολίτες είναι ίσοι απέναντι στον νόμο.
- Κανείς δεν πρέπει να διώκεται γι' αυτά που πιστεύει.

Οι συγγραφείς